

L ELKI SZERELMESET KERESŐ
M E N Y A S Z S Z O N Y.

Kit

A' Néhai Bóldog Emlekezetű Méltóságos

BIRO ANNA
A S Z S Z O N Y,

M É L T O S Á G O S L I B E R B A R O
É S G U B E R N I A L I S S E C R E T A R I U S

J O S I N T Z I J O ' S E F
U R Ö N A G Y S Á G A'

É L E T E' K E D V É S P Á R J Á N A K,
Temetési Emorú alkalmatosságával egy Halotti
Tanításban le-rajzolt

B A R D O T Z J O ' S E F,

Mostan a' M. Sz. Királyi Reformata Ekklesiában,
a' KRISTUSNAK méltatlan Szolgája,
1752. Eftendőben Sz. Jakab Havának 9. Napján

K O L O ' S V Á R A T T,

Nyomt. S. PATAKI JÓSEF által, 1753. Eft.

Haáz Rezső Múzeum Tudományos Könyvtára
Szekelyudvarhely

ISTEN IGÉJE.

Ének. V: 6. Meg-nyitám én az én Szerelmesemnek, de az én Szerelmem el-men-vén el-vonta vala magát: az én lelkem meg-indult vala az ő véle való befédem miatt. Keresém ötet, és nem találám-meg ötet; Kiáltám ötet, de nem felele-meg nékem.

ELŐLJÁRO BESZÉD.

EN galambom! ki lakozol im' e' köfeklának basadé-
kiban, és a' magas köfálnak bajlékában, mütasá-
meg nékem a' te országodat, badd halljam a' te
fódat; mert a' te főd gyönyörűséges, és a' te
tekinteted ékes. Így szól az Új Testamentomi Sion Lea-
nyának URa, a' Krisztus, az ő Mátkájához. *Ének. 2: 14.* Mi-
dön e' Világnak hidegsége 's kegyetlensége miatt a' Sion
útai keséregnek; 's annak éneki meg-füntek vala, ábrá-
zatja mint-egy a' kormos fazekak között, és a' kementzé-
nek fennnyében vala: lakván belsőképen az idvesség' kö-
fála' romlásában, a' Krisztus' sebei-ben. De illy meg-verte-
tett állapotjának idején-is a' Krisztus az ő Lelki Jegyességének
fépségét, 's hozzá-való tiszta Szerelmének búzgóságát tud-
ta: azért kettőt kíván tőle, hogy *mütassa meg országját, és
fóljon.* Mintha mondaná: Ha e' Világ előtt rút vagy-is,
nékem szép vagy, jelentsd-ki hát magadat; mert én kíván-
lak tégedet. A' mit most a' Völegény kíván, majd az idő
változván, a' Menyasszony kívánja, minekutánna az Ek-
lésia az ő békeségének, 's JÉ'SUSÁval való szabados társal-
kodásának idején meg-kezde restülni, 's a' Szeretetben hül-

ni, ábrázatját sok Lelki motsokkal meg-engedé bé-rutirtani. Tehát a' Tisztaságot Ézerető Völegény-is magát meg-vonja; mivelhogy az ő Éép intését és kérését restesen fogadja. Lelki álmából fel-kelni, 's ötet illendöképen fogadni ké-fik. *Ének. 5: 2, 4.* De az Eklésia-is magát Ézre vévén, Sze-relmese előtt Éívének ajtaját meg-nyitja, és Lelkének nagy meg-indulásában e' kettőt keresi és kívánja, hogy JÉ'SUS-sát láthassa, 's az ő Éavát hallhassa. *ψ. 6. Meg-nyitám, úgy-mond: az én Szerelmemnek.* 's a' t. mellyek-is az én előmben adatott Szent Igék.

SUMMASON, az *Anyafentegyház nagy Éorgalmatossággal 's bánattal keresi a' magát el-vonó, 's felelni nem akaró JE'SUSSát.*

VILÁGOSÍTÁS.

Hogy a' Szent Igéknek értelmét világosabban elő-ad-hassam, fel-keresem *Először* a' Személyeket: Ki Éól? és Kiről Éól? *Másodszor* a' dolgot a' Éorgalmatos keresésnek három gradusában.

Az egész dolog pedig Szent és Lelki lévén, mint il-lik a' KRISTUSHoz, és az Eklésiához, tehát Éentül meg-térő és meg-nyílt Éíveket kíván.

Ezen Énekek Éneke rendinek és titkainak mélységé-ről még régen meg-jegyzette a' Tudós *Hejdegger*, hogy a' Sz. Írásnak Bölts Magyarázóinak-is mind meg kellett vallani, hogy ebben sokat értelmekkel meg nem lábballhatnak. Én tölem annál-is inkább ne felette mély; hanem csak Éent együgyűségben igaz és idvességes magyarázatját várjátok az Igéknek.

I.

A' mi illeti a' Személyeket, közel sem a' Betű Éerint való Salamon, és az ő Egyiptusi Mátkája vagyon itt, a' mint ama' világi Tudományokban igen bölts, de a' Men-nyei dolgokban sokÉor hibázó *H. Grotius* gondolkodott;

hanem

hanem mind az értelmesebb Kerefryén és 'Sidó Doctorok
Eintén meg-egyező értelmekekerint, a' Krisztus, és az Anya-
zentegyház, a' mint ezen Énekek Énekének előre meg-irt
Summájában, a' XLV-dik 'Sóltárban-is meg-vallják. Itt az-
ért soha, sem Vénus, sem Cupido, nem járt, a' test és a'
vér nem tanátsolt; hanem ama' Mennyei Érelemnek tü-
ze, mellyben a' Serafinok égnek, és az a' Érelem, mel-
lyel a' meg-váltatott Lelkek az Illyés' Éekere nyomán az
Égbe emelkednek, az a' Érelem, mondom, mellyel kézi-
ti az Apostol az Eklésiát, hogy mint tiszta Szüzet egy Férj-
fiúhoz, a' Krisztushoz, Éerkeztesse, 2Kór. 11: 2.

A' Szóló Személy azért itt az Eklésia, és abban Éoross
értelemmel minden igaz Hívek. A' Szerelmes pedig, a' ki-
ről Éó van, a' Krisztus, az Anyazentegyháznak Ura. Így
magyarázza ezt az Angyal által az ISTENnek Lelke-is,
Jel 21: 9, 10. a' hol azt mondja az Angyal Sz. Jánosnak: *Fő-
vel és meg-mutatam néked a' Menyafőny, a' Báránynek Fe-
leségét; és fel-vőn engemet Lélekben egy nagy és magas hegyre,
és meg-mutatá nekem ama' Nagy Vároft, a' Sz. Jéru'sálemet,
melly ISTENről Éállott alá Menyből.* Ki tagadja pedig a' Bá-
rányt a' Krisztusnak, és ama' Menyből alá-Éállott Jéru'sále-
met az Anyazentegyháznak lenni? E' keresi hát a' Krisztust,
e' várja az ő Szerelmesét, ama' titkos Salamont, hogy az
ő Éívének meg-nyílt ajtaján bé-mennyen, és édes jelen lé-
tével vígáÉtalja: a' hol van már helye a' Keresésről való
Éölésnek.

II.

Három grádirtsa vagyon itt a' keresésben való Éorgal-
matofságnak, mellyet véghez-vitt az Eklésia. (1.) A' meg-
nyitás. (2.) A' keresés. (3.) A' kiáltás, 's mindenikben
Éorgalmatofság vagyon.

(1.) *Meg-nyíltam én. Mit? A' Vulgatában világosításnak
okaért oda tettek, az ajtó zárját. De ezt a' Salamon' nyel-*

vén nem írták a' Bibliában. A' bűnnel 's testiséggel bé-záratik a' Élvnek ajtaja, a' Jépus előtt; de a' penitentiában a' meg-térés' idején, mikor az Isten' befédét olvassuk, halljuk, vagy arról meg-emlekezzünk, meg szokott nyilni Élvünknek bé-záratott ajtaja, mint *Lyátiának*, Tsel. 16: 14. hogy a' Krisztus egészen jöjjön a' Sz. Léleknek Templomába, *1Kór. 6: 19.* Az Anyafentegyház is meg-nyitja az ő Szerelmesének akkor, mikor Urához való Ént szeretettel 's engedelmes-séggel fogadja, a' bűnöknek ellene áll, a' Ént Tudományt bé-vézi: ha a' meg-vezett gonoszok között van, azokat el-hagyni, 's az igazságot fel-keresni fő dolgának tartja. Így nyitá-meg a' Pogányoknak az Isten' házába való bé-jövele-eknek idején, az Új Testamentomnak harmadik Északá-ban, a' melyre tzelez az Istennek Lelke Szent *Textusunk*-ban, midön az Eklésia lelki álmából fel-költ, 's belső kön-tösét, a' buzgó Érelmet, fel öltözte volna, a' Krisztusnak egészen való bé-vételére, de későtskén; mert már

El-vonván magát el-ment vala. Kitsoda? a' Völegény, a' kit az Anyafentegyház keres, az, a' ki ez előtt zörget va-la, *1. 2. Nyisd-meg, úgy mond, én Mátkám!* De míg a' Meny-afézony *deliberál*, ha meg-Északá-é álmát? fel-kejen-é? fel-öltözzék-é? *Ének. 5: 3.* az alatt el-vonja magát a' Völe-gény. Itt nagyobb kár lön a' kéfedelemben, mint Rómáról írták: *Míg-Róma deliberál, el-véfi Saguntum.* Mert Rómának sok volt olyan, mint *Saguntum*; de a' Menyafézonynak nints több olyan, mint a' Völegény: ha az el-vonja ma-gát, oda van az öröm.

A' Krisztusnak ezen maga el-vonását nem mind azon egy értelemben vézik. Ama' Tudós Jésuita *C. a Lapide*, ar-ra-is vízi, mikor Jépusunk 12. Éztendő korában Ént Any-jától 's rokonitól el-voná magát, 's harmad napi kereséssel is alig találák-meg a' Templomban, *Luk. 2.* de vallyon erre tzelez-é a' Sz. *Textusban* az Isten? és el-vonta-é a' Jépus akkor

akkor magát az Ekléfiától, mikor a' Templomba az Isten' Házába ment, az hol szokott lenni a' Szentek' gyűlése? nem gondolom. *Rupertus* vízi a' Krisztus' Menybe menetelére, miként a' Myrha tsepegést-is az ő Szenvedésére a' keresztfán. De ha csak azt tenné, a' meg-nyitó 's a' kereső fel nem találná soha, ha csak a' Menybe nem menne, de meg-találá *Ének. 6: 2.* nohát közlebb való értelmét keressük.

El-vonja magát az Ekléfiától akkor a' Krisztus, mikor az Elöl-Járók, Özlöpök, Papok, 's a' Nép, nem serények az Isten Igéjének bé-vételére, a' szent Tudománynak megtartására, a' gonosz tudományoknak meg-akadályoztatására. Az emberek' illy tunya restségének idején a' Sátán él az alkalmatossággal, szórja az Isten' tiszta búzája közzé a' konkolyt. Az ilyenekért vonja-el a' Krisztus magát, olly helyről, az hol az igaz szent Szeretet és hűség apadált szenved, mint ha mondaná: Nem látz most engem; mert *vagyon valami panaszom ellened, Jel. 2: 14.* Így látván az Eklésia Jéhusának tőle való maga el-vonását, *Lelke meg-indult vala.* A' LXX. Fordítók így fordítják: *Az én Lelkem ki-ment vala--* A' Éő, a' mellyel él Salamon, nem csak meg-indulást, hanem menetet-is tézen. Most érzi az Eklésia nagy bánattal a' Krisztus' Elavára való késedelmét, hogy a' bűn' álmában esvén, nem nyitá meg serényen az ő Szerelmesének, majd olly formán, mint a' ki bánatjában csak-nem haló félben vagyon, és így óhajt: Oh én Szegény! oda vagyok; mert nem nyitám meg Jéhusom előtt Szívemet, a' ki a' Szenvedéseknek, és az én bűnömnek éjtzakáján bé-kéred-zék, *Nyisd-meg,* úgy mond, *én Hűgom* 's a' t. óh késő megtérés! hol vagy édes Jéhusom? érted meg-halni kéz vagyok, által-hatotta Lelkemet a' te befeded, *Sid. 4: 12.* fel-serkentem álmomból, világosodjál meg nekem idvességemnek fényes Napja; 's így indul a' Krisztus után, hogy fel-keresse.

(2) *Keresém ötöt, és nem találám-meg ötöt.* Elsőben csak

meg-nyitá, de ott nem találván, már tovább mégyen, *keresi*. Itt a' keresés nem csak valami immel-ámmal való vi-
gyázást tézen, mint mikor a' rof szolgát el-küldi az Ura,
egy kevés ideig imitt-amott tekergése után vizfka-menyen,
's azt mondja: Keresém; de nem találám. Hanem a' 'Si-
dó fónak ereje fzerint, mellyel a' Sz. Lélek él, fzorgalma-
tos jövéssel menéssel, egész erőből való keresést tézen;
mint midön a' fzent Anya keresi vala fívbéli fzorgalmatos-
sággal 's nagy bánattal a' Jéfust, *Luk. 2.* és mint ama'
drachmáját el-veftett ferény Gazda-afzfony, gyertyát gyújt,
házát ki-sepri, mindent fel-fzálal, 's úgy keresi drachmáját,
Luk. 15. Így keresi a' Völegényt e' Lelki Menyafzfony,
kérdézi, kénfzenit másokat-is, *Ű. 8.* ha kik látnák, mit
mondjanak, 's még sem találá, értsd utánna e' fzótskát,
mindjárt.

E' keresésen gondolkozván, jura efzembe, hogy ezt
a' f. fzafezt fok Tudófok az Arius ideje tájára vizik fö-
képen: És hogy a' Kristust, mint örök Istent, nem találó-
kat, el-küldötte volt *Athanasius* f. Püspök, és az ő hü Tár-
sai illy fzóval: *Meny-el Ariane a' Jordánhoz, és meg-látod a'*
Sz. Háromságot. *Mat. 3: 16, 17.* Régen volt ez, fok fáz Efzen-
dökkal ez előtt; nem igen régen pedig befeélvén én egy
Todós Emberrel, ki *Arius* felöl jó emlekezettel vala, kér-
dém, mivel jártak a' Jordánhoz? 's azt felelé: *Kereftük,*
de nem találtuk. Oh melly igen mefze van hát az ilyen
keresőknek a' Kristus! ha a' Jordán vizénél sem találtatik.
Lehet hát, ha ez a' fzó azoké-is, a' kik közzülök az igaz
Menyafzfony mellé adták magokat, és kerefték, 's ha mind-
járt nem-is, de végre fel-találták. Mert azok a' fok Orfá-
gok, mellyek rakva voltak Nap-kelettől fogva Nap-nyúgo-
ti, az *Arius* Barátival, (: kik közzül fokat találtak a' mi
régi *Pannoniát* el-foglaló Atyáink-is a' Száva, Dráva, és Du-
na, partjain :) úgy meg-üresedtek ezektől, hogy csak rit-
ka

ka helyen találtrának; mert sokan meg-találták, sokan meg-
unván keresni, egészen oda hagyták. A' Jéstust kereső Meny-
aszony pedig, midőn nem találá, a' keresés' harmadik
módját-is hozzá tévé.

(3.) *Kiáltám, de nem felele.* Kiáltani szoktuk, a' kik
tőlünk el-távoztak, de felette meg-ze nintsenek. *Közel az*
UR Isten a' töredelmes fívekhez, 'Sólt. 34. és soha sem alu-
szik, mint a' Baál. 1*Kir.* 18: 27. sem nem olly Isten, mint
a' kikiről énekli Sz. Dávid 'Sólt. 115. *Fülok vagyon, de nem*
hallanak. Mert a' ki a' fület teremtette, *hogy ne hallana?*
'Sólt. 94: 9. De még sem mindenkor felel úgy, a' mint kí-
vánjuk. Ité-is minthogy a' Menyaszony is a' zörgetésre
nem mindjárt nyitá-meg, 7. 3. ő-is a' későn nyitóhoz ké-
sőn mégyen, a' későn kiáltónak nem mindjárt felel. Mel-
lyel minket dörgál, és mint bölts Atya, jobb időt válaft
kerésünknek bé-töltésére, mint-sem által-láthatnók előre.
Eddig az Igék' Világosítása.

Látjátok, Szomorú Gent Sereg! melly nagy Lelki bá-
nattal kelle kerefni az Anyaszentegyháznak az ő Szerelme-
sét: azért hogy nem nyitá-meg serényen a' bé-kéredző Jé-
susnak az ajtót, mellyből ékre vehetitek ezt a'

T U D O M Á N Y T.

(a) *Az Isten még az ő Szerelmes Válaftottitól-is el-vonja*
magát, a' fő-fogadatlanságért, 's Lelki restségért. Ez esék
a' Jésus' Mátkáján, az Eklésfián, mellyről előre éneket mon-
dott Salamon a' *Textusban*, és későn értették-meg magok
nagy kárával a' Pergamumbéli Gyülekezetben példáztatott
Új Testamentomi harmadik *Periodus*fal, mind azok, kik a'
Kristus' Zavára kézen nintsenek, ezt mondani a' kis Sámue-
llem: *Szólj URam! mert hallja a' te Szolgád,* 1*Sam.* 3: 9, 10.
és az ő fíveket az Ur' Befédére nem nyitják-meg, mint
meg-nyitá Lydia *Tsel.* 16. Igaz itéleti-is az Istennek az,

hogy ha mi késünk az UR' Éavaira való engedelmeiséggel, az UR-is kétség a' keresés' idején a' felelettel.

(b.) Az Istennek Beféde néha nem akkor batja-meg a' Éívet, mikor prédikáltatik, hanem mikor a' nyomorúság efébe juttatja. Kiált és zörget vala a' Krisztus az Eklésia' ajtaján, az ő békeségének álmos tsendefségében; Nyisd-meg 's a' t. v. 2. De a' kényes Affzony' módjára addig kéfik, deliberál; vallyon fel-keljek-é? fel-öltözzem-é? hadd zörgessen még: ha tekintí, az alatt oda van, nints ki zörgessen. Akkor meg-emlékezők az UR' Éaváról, meg-febheté Éívet, meghatá lelkét, mint Sz. Péternek, Mát. 26: 75.

(c.) Nagy véték hát a' jóban való késedelem. Ha az Anyafentegyház, abban a' Püspökök, Papok, és a' külső Fő Magistratus, a' kiken áll a' vitézkedő Anyafentegyháznak külső Igazgatása, ki-nyilt füllel 's Éível hallják vala a' Krisztus, bé-kéredzését, hogy köztök laknék, sőt a' Pogányokat is, mint a' tudatlanság' éjtfakájának fok harmatját, bé-vinné: óh melly fok gonofától menekednek vala meg! Mert a' tífza Tudomány a' Pogányokat édesgeti vala; látván a' Kereftyéneknek egyező állhatatosságokat, és a' fzeretet a' békeséget meg-örizte volna. De jóllehet abban az időben (Éólok a' harmadik Periodusról) a' Pogányok úgy állanak vala, mint az Isten' tsüríbe való takarításra kéz gabonák; de hogy annak bé-vételére nem fíetének, a' kiken áll vala, az alkalmatosságot el-múlatták, kün marada a' gabona. Mint jára É. Tamás Apostol is, Ján. 20: 24-29.

I N T É S.

Serényeknek, vígyázóknak, kell hát lennünk amaz okos Szüzekkel, Éívünknek lámpásában Éüntelen égjen a' titkos olaj, hogy akár mikor Éólítson minket a' Völegény, kézen légyünk bé-menni a' lakodalomba, minekelötte az ajtó bé-zároltatnék, Mát. 25: 10.

Oh melly igen vétkeznek hát azok, kik a' Jésus előtt Éíve-

Éveket bé-zárva tartják! a' Krisztus' Igazságának köntöse nélkül fűkölködnék, mezítelenek, még-is abba fel-ölrözní res-tellik, sokañ tsak akkor Ézeretnek meg-térni, mikor nem élhetnek többet: hogy a' tolvajjal együtt mihelyt meg-tér, mindjárt meheffen Paraditsomba, Luk. 23: 43. De ritka la-tor mellé feűitik a' Krisztust. Akkor hagynák örömeštebb el a' bünt, mikor már a' bűñ nem élhet benne. Kikről meg-iratott: *A' ki fertelmes, légyen ezután-is fertelmes*, Jel. 22: 11. Sokañ tsak akkor nyitnáñ-meg Éveke' ajtaját, mi-kor a' Biró az ajtón áll, 's zörget a' halál az ítéletre, Jak. 5: 9. de az ilyenek előtt bé van zárva az ajtó, Mát. 25: 10. Bizony nem tsak a' Pergamumbéli Gyülekezetnek, és ab-ban példázatatott Uj Testamentomi Szakafának mondotta azt az, a' kinek kezében vagyon ama' két élű hegyes tör, Jel. 2. *Vagyon valami panákom ellened*. hanem nekünk-is Éól az a' Levél, még pedig mind két felől. Mert jóllehet a' mi Reformata Eklésiánkban az Idveség' meg-nyerésére a' Jé-fusról való Tudomány olly tiűta, hogy, a' mint bizonnaal el-hittem, az Isten' Ítélo Éékén-is nem vádoltatunk hamis rudománnyal; de e' mellett óh melly sok hibák vagynak köztünk! Az igaz Isteni Tiűteletnek módját óh melly nehe-zen állították-fel a' mi Atyáink, 's mi viűűa-élünk azzal. Az igaz Isteni 's atyafiúi Ézeretet meg-apadt. Az Isteni Éol-gálatban restek vagyunk, sokañ a' Templomba-is restellik menni, az hova Éóktak a' Hívek gyűlni, melly Isten' Há-za mások felett; hanem vagy nem imádkoznak, vagy, ha kell, a' Templom mennyen hozzájuk. Nem Éólok itt az erő-telen betegekről; hanem a' rest egéűségeűekről, és a' kinyesek-ről, a' kik sajnálják azokat a' lábakat a' Templomba menetellel porba keverni, Ének. 5: 3. mellyekkel azután örömeűt bé-járnák a' Vároűt, tsak találnáñ-meg a' Jéűst, ű. 7, 8. Sokañ Éíve-keűt-is restellik meg-nyítani; ha kell nyűljon-bé a' Krisztus és nyűűa-meg, azt gondolják, Ének. 5: 4. Nekünk olly Éép Sio-ni

ni énekink vagynak, hogy a' Babylonbéliek kívánva kívánták, 'Sólt. 137: 3. mi azokat majd mind tudjuk. De nézzel, melly sokan nem éneklik, a' hol kellene-is, vagy fégyenlik, vagy restellik annak dicséretire meg-zendülni, a' ki nem fégyenlette nyelvet 's hangot a' Éjba teremteni: sokaknál van Biblia, de többet forgatják a' Kalendáriomot. Sokan sajnálják a' Templomba a' Pap után lassu foházkodással-is imádkozni; hanem elégnek tartják, ha a' Pap imádkozik, öök hallgatják: meg-válik, mint laknak az ilyenek a' más Ember' Éjával. 's a' t. A' Vallásunk bizony jó, de abban roszul élünk. A' honnan csak félek, hogy a' Éolgák között Éámláltatunk, a' kik tudták az ö Uroknak akarátját, 's nem tselekedték: úgy ezeknek vétkek. A' ki azért Istennel akar élni, 's örömébe ez élet után részt venni, Istennel lakják ez Életben. A' ki Éentül akar É meg-halni, Éentül élj.

Térjünk-meg hát a' bünből, ne ditsekedjünk Nemmel, Vallással. Mát. 3: 9. míg a' bünt el-nem hagyjuk; mert ha el-voná magát a' Kriřtus az Eklésiától a' Textusban, és ha ama' Hiter meg-tartó Pergamumbéli Gyülekezet ellen-is panázza van a' Kriřtusnak? Jel. 2: 13, 16. mit gondolhatunk magunk felöl, míg a' bünben élünk? Tsepegjenek hát Myrhát a' mi újjaink, az az, meg-térésfel egybe köttetett bánatot, igaz böjtöt, alami'snát. 's a' t. hogy meg-térjen hozzánk a' Völegény. Ne vefsük-le a' Kriřtus érdemének köntösét az álmos MenyafÉzonyal; légyen nyitva Éívünknek ajtaja. Így jö-bé mi hozzánk, és így lé-Ézen minékünk mind életünkben, 's mind halálunkban fönyereségünk a' Kriřtus. Eddig az AnyaÉentegyháznak a' Jéřus keresésében való Éorgalmaosfágáról, 's a' mi tiktünkrol,

A L K A L M A Z T A T Á S.

Meg-Éünöm itt a' Tanítástól, mellyre hívott engemet e' Éomorú Nap, és fordulólok a' egyfős országokkal bé-fedett

Koporsóhoz, melyben nyugzik, földi Szerelmesét, drága Éép Uri Házát, 's Kedvefét, bánatra hagyó, Mennyei Urát, Meg-váltóját, végre meg-találó, már halál' mérges nyila' febei miatt magát nem bíró Néhai Méltóságos BÍRO ANNA AÉZony, Méltóságos L. Baro *Gubernialis Secretarius* JOSINTZI JO'SEF Urnak életében melly igen kedves, halálában olly igen keserves és édes emlekezetű Házás-Tárfa.

Ki-is földi eredetét vette a' régi Nemzetű Homoród Sz. Mártoni BÍRO Törsökből, melly még 1456-ban a' Vitéz BETZ JAKABban kezdődött, ki V. LÁSZLO Király' idejében Budánál a' Török Bajnok fejével Királyjának győzedelmet, magának 's maradékinak tiszteliséget érzett. Kinek is meg-irt Királyja a' BETZ Nevet BÍROvá változtatá, azért hogy a' Törököt meg-birta. Ennekutánna BALÁS és IMRE 1505-ben és 1506-ban VI. LÁSZLO Királyhoz a' Nemes Székelységnek egynehányzor válaéztott Követi voltak. GYÖRGY BÁTORI GÁBOR Fejedelemnek Cancellariáján Secretarius volt. KATONA BÍRO ISTVÁN pedig, ama' ézerentse' kotzkáján Háza 's Hazánk' romlására sokat próbált II RÁKOTZI GYÖRGY Vitéz Fejedelemnek halálos sebbe esett Testét a' Gyalú és Fenes között való hartzon az ellenség közzül életbe ki-vivé. Kinek JÁNOSTól való Unokája ISTVÁN, Urához való hűségéért, őt Éztendeig viselte a' Török békót.

Ezen ISTVÁNNak maradtak az élők között nevezetesebb Fiai SÁMUEL és MO'SES: SÁMUEL, (ki *Gubernialis Consiliarius* ságot érdemlett volt) Feleségétől, DANIEL KLÁRÁtól, nemzette ugyan SÁMUELT, Tudománnyal 's Méltósággal Familiájának még élő Ékeiségét. MO'SES pedig Feleségétől még molt-is Éomorú gyáékban élő Méltóságos GYERÖFI KATA AÉZonytól nemzette MO'SEST, 'SIG-MONDot, KATÁt, Néhai Méltóságos Gróf RHÉDEI JO'SEF Ur' Özvegyét, és ANNÁt, a' mi drága emlekezetű Halottunkat.

Édes Anyja', Mélt. GYERÖFI KATA AÉzony Lineáján pedig édes Hazánkban most virágzó elsőb Méltóságos Familiáknak nagyobb részéhez közel való Vérsége vagyon. Ugyan-is a' nagy eml. APAFI GYÖRGYnek négy Leányi voltak. 1. ANNA, HENTER JÁNOSné, kiről a' BETHLEN, KOLLÁTOVIT és FÖLDVÁRI Familiák. 2. ER'SÉBET, LAZÁR GYÖRGYné, kiről a' Lázár, BETHLEN, KORDA, és KUN Familiák. 3. KATA, THOLDALAGI JÁNOSné, a' honnan a' BARTSAI, BÁNFFI, THOLDALAGI, MAKRAI, és MATSKÁSI Házak. 4. A' Éületésnek rendiben pedig Második volt MARGIT, GYERÖFI JÁNOSné, melly GYERÖFI Familiát fok volna el-bezélleni, (mellynek régisége a' Királyi Táblán nem fok ideje egy néhány *Seculum*októl fogván bizonyoson meg-mutatattott) én csak a' közel-valókat említem. GYERÖFI JÁNOSnak APAFI MARGITTól volt Fia GYÖRGY. GYÖRGYnek KEMÉNY KATÁtól volt két Leánya, u. m. 1. BORBARA, Gróf GYULAFI LÁSZLÓné, innen a' Gyulafi Ház. Ideig való Özvegsége után pedig lett Gróf KORNIS ISTVÁNNé, a' honnan a' KORNIS és BORNEMISZA Házak. 2. KATA, BIRO MO'SESné, ki Éülte az említett MO'SEST, 'SIGMONDOT, KATÁt, és ANNÁt, és mostan halva fekvő Második Féjjetől, Néhai b. e. HENTER JÁNOS Urtól, ISTVÁNT. Kik APAFI GYÖRGYtől fogván, negyed ízen vagynak.

Jött pedig e' Világra a' mi b. e. ANNANK 1723-ban, Böjt-más havának 5. napján, adatott Féjhez mostan gyázbán kefergő Méltóságos L. B. JOSINTZI JO'SEF Urnak 1742-ben Bóldog AÉzony Havának 16. Napján. Kivel-is ritka egyes Ézeretettel 's tsendességgel csak 10. Éztendőt 5. Hónapot, és 12. Napot élhetett. Melly idő alatt hat Éép Fiakat, ú. m. SÁNDORT, LAJOST, LÁSZLÓT, JO'SEFET (ki-is a' múlt Éztendőben Nagy Atyjával együtt remettetett) KÁROLYT, és mostan Éületett JO'SEFET, és két kedves Leányt,

ányt, ú. m. JULIÁT, és KATÁT, hozott e' Világra. Maga pedig a' Ráchel' Zomorú példáján, egy szép élő Fiat Világra hozván, Zülése után egy óránál tovább egész reménségben, 's' állapotjához képeft vidámon vólt; de tsak hamar halálos fájdalomok követvén, két óráig alig tartó fájdalomok között, ez folyó 1752-ben Sz. Iván Havának 28-dik Napjára virradólag, éjjeli 1. és 2. óra közt, Zent foházkodásokkal Lelkét Teremtőjének meg-adá, minekutánna élt volna 29. Ézt. 3. Hónapot, 23. Napot; e' Világból illy Vallás-tétellel menvén-ki: *Énnékem, mind életemben, 's' mind balálomban egy nyereségem a' Krisztus, akár éljek, akár meghaljak, övé vagyok.* Végre ezzel rekezté-bé életét, Mennyei Szerelmesének adván Lelkét: *Édes Jépus! ne hagyj-el engemet; mert én Tégedet soha el nem hagytak. Édes Jépus! légy az enyim; mert én Tiéd vagyok.*

Illy Kíntsedtől, Földi Egyetlen-egyedtől kelle meg-válnod Méltóságos L. B. JOSINTZI JOSINTZI JO'SEF Uram! Ki a' Te Házaadat ékefséggel, Zívedet örömmel tölti vala bé. Ki Zomorúságidban okos, vígaZtáló, Tégedet lelkéből Zerető hív Társad vala. Kitől való meg-válásod miatt esett Zíved' sebét az-is igen nevelé: hogy midön az ő Zívének ajtaja meg-nyilék a' Tégedet látásra, 's' lelke meg-indúla a' Te véle való sokZori édes beZéded miatt, el-vontad vala magadat a' Te Tízted mellé a' Király' Zolgálatjára; keresett Tégedet, és gyakran kialtott az ő ki-múlásának óráján illy Zókkal: *Hol van az én Uram! Hol vagy Zerelmes Férfjem? hogy most nem látbatlak.* Nem találá 's' nem felelhetél. Tudom, melly nehezen válál-el Házaadtól Szebenbe indulásodkor, mintha ugyan előre meg-jelentetett volna a' mi esék rajtad. Tudjuk mindnyájan sebeidet, tsak orvosolhatná valaki. Fel-kerefted a' közlebb található vígaZtálásnak kútfejeit, nyúgodjál-meg tovább-is az Istennek változhatatlan akararján. Botsásd-el békeséggel, a' kit az Ur a' maga bé-

keségére fel-vett. Vallyon ha lehetne-is, viŕŕa-hoznád-é ötet nyúgodalmából? ki-vennéd-é Meg-váltójának öléből, a' Bóldogok' seregéből. Távol légyen: főt a' mit ő megnyert, Te-is azt keresed; hadd-meg az ő áldott emlékezetét fívedben, míg meg-látod ötet Te-is az ő Urának örömében.

Árvaságra hagyatott neveletlen Szerelmes Fiak Leányok! kikért élni kíván vala édes jó Anyátok, árvákká maradtatok ugyan édes Anya nélkül; de nem vétetett-el egészen a' ti Fejeteeknek ékes Koronája. Tanúljatok jó idején imádkozni a' ti édes Atyátoknak, és reátok jó gondot viselő jó Nagy-Anyátoknak életekért. Az Urnak hegyén gondot viselnek reátok, tsak Ő-fogadók, engedelmesek légyetek.

Méltóságos GYERŐFI KATA Aŕŕony, a' mi Halot-runknak édes Anyja, a' Te ANNAD oda vagyon, hol találŕ vígaŕtaláŕt? Keresd-fel a' Bethlehemi Kapunál fokadott Forráŕt, 's ott találŕ mindenben vígaŕtaláŕt. Itt vagynak a' Te Őép Unokáid, kik gyönyörködthetik a' Te öregségben Őívedet.

Méltóságos L. B. JOSIKA JUDIT Aŕŕony, Néhai b. eml. INTZÉDI JO'SEF Itélő Mester Urnak meg-hagyatott Özvegye! még meg ŕem avúlt vala Őívednek édes Férjed' halálán nyílt ŕebe, más nyílék melléje, nyúgodalmat keresŕ vala erőtlen öregségre jutott tagaidnak, által kezdetted vala az egész Ház' terhét adni a' te Menyednek. Imhol a' nyúgodalom! nem Te, hanem ő találá-meg, midőn a' te ő véle dajkálkodni ŕokott Anyai kezed között el-vévé előled a' nyúgodalmat, oda lön a' te Menyed, a' te Leányod. Iŕten néked az ő véle való jó és ŕokkori dajkálkodásodért fizessen-meg. Nem vólt rajtad kívül, kire nézzen az ő lelke meg-indulásának idején, mikor téged édes Anyjának ŕólitván az Őlő Iŕtenre kért, Gyermekeit Lelkedre kötven: az Iŕten tégedet e' ŕükségre tartott;

hadd gyarapodjanak a' te árnyékosban e' Háznak gyenge Virági. Mellyre az UR segélje a' te erőtenen egészségedet.

Méltóságos Testvéri a' nyúgodalmat talátnak, egy szép Termő Ág le-vágaték a' Ti gyökereitekről. Bánkodhattok, de néktek-is meg-kell állanotok az Urnak Szájából ki-jött sententzián.

Méltóságos Uri Familiák, kik a' mi Halottunknak édes Anyja, Mélt. GYERŐFI KATA AÉZony Lineáján Vérek vagytok, Mélt. GYULAFI, KORNIS, BORNEMISZA; és Nagy Anyjáról KEMÉNY KATÁról, Mélt. KEMÉNY, BÁNFI, DANIEL, és TOROTZKAI Házak! az UR Isten' áldása legyen rajtatok.

Mélt. L. B. JOSINTZI MIHÁLY Urfi! meg-érdemled, hogy az Ur' áldásával említsenek tégedet; mert Te ritka példájú tiszta Ézeretettel vóltál és vagy a' Te b. eml. jó Ángyodhoz, és az ő Tsemetéihez, mintha azok ugyan Tiéid vólnának.

Dízes Udvarának hü Tselédi és Jobbágyi! jó AÉZonyotokat késéritek ma a' M. Sz. Királyi Dombon való Kápolnába. Isten veletek.

Szomorú Halotti Sereg! Látjátok, melly végére mehetetlenek az Urnak útai. Ha a' szép termet, okoság'sa't. az Embert meg-tarthatnák, még élne BIRO ANNA; de mind el-kell múlnunk. Hogy Ti az Istennek ditsőséget, a' meg-hólnak tisztességet, 's abban a' meg-Ésomorottaknak vígaÉztalást adtatok, tiszteljen-meg az UR Titeket.

Te pedig, óh áldott emlekezetű ANNA! Isten előtt Kegyelmet nyert AÉZony! ki Ézívednek ajtaját Jéusod előtt még akkor meg-nyítád, mikor örök Istennek vallád, és mind addig Ézíved' házából ki-nem bocsátád, míg Lelkedet kezébe ajánlád, hozzá menvén örök Éállásra, 's nyúgodalomra. A' Te emlekezeted mi nálunk áldott lézen. Te pedig nyúgodjál tsendesen addig, míg veled együtt meg-dicsőítettünk mi is a' Mennyben.

HALOTTI TANÍTÁS.

Mellyet

Ama' régen tündöklő és fők Méltóságokkal ékes-
kedő Nemes Uri BIRO Familiából véletlenül
le-feggett egy ékes Ágnak,

MÉLTÓSÁGOS L. BARONÉ

BIRO ANNA

ASZSZONYNAK Utolsó Tiszteltségére,

és ennek Halálán igen meg-fomorodott Uri Férjének, az
Erdélyi *Excelsum Regium Gubernium*' egyik nagy Érde-
mű *Secretarius*ának, hét Árva Uri Tsemeték' Tu-
torságára életben maradott kefergő Atyának,

MÉLTÓSÁGOS LIBER BARO

JOSINTZI JOSEF

URNAK VIGASZTALÁSÁRA,

a' Maros Sz. Királyi Alsó Udvar' Palotáján

1752. Eftendőben Sz. Jakab Havának

9. Napján fomoruán mondott-el

DÉSI LÁZAR GRÖRGY.

Mostan a' Nagy Enyedi Reform. Sz. Ekléfiában

Második Prédikátor.

SZENT LETZKE.

Ésa. 8: 18. *Imbol* vagyok *Én*, és *a' Fiaik*, *kiket adott nekem az UR jellül és tsudául Izraelben.*

A jó erköltsöket tanító Világi Böltseség minden dolgokban igen erősen ditséri a' közép úton való járást, *Mediocritas*, és azt tanítja, hogy minden jóságos tselekedetnek valósága abban áll, hogy az ember, a' két egymással ellenkező dolgokban a' közép úton járjon. P. o. két egy-mással ellenkező dolog a' vesztegetés és a' fősvénység: a' ki e' kettő között a' közép úton jár, úgymint az adakozást mind tékozlás nélkül, mind fősvénység nélkül, tudja gyakorolni, a' találta-meg a' Valóságos jó tselekedetet. Szintén így a' ki a' vakmerőség és a' rendkívül való félenkség között a' mérséklett rendes bátorságot fel-találja, a' jár a' közép úton és így a' legjobb úton. Az erköltsökről Írók az ilyen közép utat nevezik Böltsék' útjának, bátorságos útnak, és az életnek 's minden tselekedetnek mérő finórának: a' mellyen a' ki jár sem el-nem tévelyedik, sem valami mélységbe véletlenül nem tántorodik. Például hozom ide ama' régi Római Tsáczárt Titust, ennek az ő uralkodása esett az ő Attya Vespásiánus és Attyafia Domitiánus között, az első, úgymint Vespásiánus igen fősvény és motskos dolgokkal-is kereskedő ember volt, Domitianus pedig mód-nélkül tékozló, ki a' Római birodalomnak főrnyü tékozlásával igen nagykárt-is szerzett, Titus a' kettő között a' közép utat tartotta, azért igen nagy ditséretet-is nyert, neveztetett *Emberi Nemzettségnek Gyönyörűségének*.

De azt jegyzem-meg, hogy a' mit a' külső Világi Böltesség ilyen jó és tökéletes dolognak tart, azt az igaz Kereftyényi Vallás nem csak illy tökéletesnek nem tartja, hanem némelly dolgokban ugyan vétkesnek találja, és azt állítja, hogy a' Kereftyénségben az a' leg-jobb tselekedet, ha az ember ki hág némelly dolgokban a' közép útból vagy a' közép-zerüségből. P o. A' kevélység és az ála-zatság két egymással ellenkező dolog, de e' kettő között a' Kereftyényi Vallás szerint nem jó a' közép utat tartani, hanem mintegy ki kell a' lineából hágni, ha jót akar tselekedni; minél jobban tudod magadat meg-álázni, pornak semminek alítani, annál tökéletesebb a' tselekedeted: az Isteni Szereteten mennél fellyebb mégy, és azt minden mérték nélkül tselekezz, annál tökéletesebb a' tselekedeted. Ha az Isten' Házához való Szereteted 's buzgóságod ugyan emélti Éivedet, annál kedvesebb dolog Isten előtt a' te tselekedeted. Az ilyen dologban nem hogy kedves és ditséretes volna a' közép úton való járás, hanem sokkal inkább vétkes és gyalázatos. Láthatni ezt világosan a' Laoditzeai Gyülekezetnek példájában, a' melly a' közép úton akarván járni, *sem bév, sem hideg nem volt*, de bizony gyalázattal is illetetik. *Jel. 3: 15, 16*. Illyen példát látunk az Illyés idejében. A' Bál Papjai a' közép utat akarják vala tartani, az Istenhez-is akartak hunyorítani, a' Bált-is akarták tisztelni, de azt mondja Illyés: Meddig sántátok két-felé. Ha az UR az Isten, kövessétek ötöt, ha pedig a' Bál kövessétek azt, Illyen dolog vala akkor-is, midőn Ésaías Próféta él-vala. A' Király igen gonosz lévén, némellyek annak-is hizelkednek vala, 's az Isten előtt-is zineskednek vala, de egy zemély elő-áll, és a' közép utat el-hagyván ragaszkodik erős bizodalommal és mint-egy fogadással az Istenhez az ő Fiaival együtt ezt mondván: *Imbol vagyok Én és a' Fiaik, kiket adott az UR nékem. a' Lertke szerint.*

Láffunk ezen Szent Letzkében két dolgokat. (1.) Láffuk azt a' Személyt a' ki szól Magáról és Fiairól. (2.) Láffuk mimódon és miért mondatnak azok a' Fiak jegynek és tsudának.

(1.) Kérdésben tézik itt a' Szent Irás Magyarázók, valyon ki favaik légyenek ezek: *Imbol vagyok Én és a' Fiak?* Én minden egyéb vetékedést félre tévén, abban állok-meg, hogy ezen fokat vehetjük. *Elsőben* úgymint Éfaiás Próféta favaik, ha külömben nem ha tsak úgy-is mint árnyéknak, példázatnak favaik. Avagy Prófétziai titkos befédben nagy dolgot példázó 's ki-ábrázoló prédiká-tziót. A' hetedik részben való dolgoknak a' 8-dikban valókkal öfve-vetése nem-is engedi, hogy ezen igék külömben illjenek Éfaiásra, hanem tsak mind példázatra. *De másodszor* és kiváltképen való módon vehetjük úgy mint ama' nagy Próféta-nak a' Jéfunak favaik. Próbáljuk-meg hát elsőben, mint illenek ezek Éfaiásra. Itt meg-kell gondolnunk az időt, mellyben ezt mondotta és írta Éfaiás Próféta. Vólt ez olyan időben, a' mellyben Jéru'sálem Váro-sa főrnyü nagy inségben és forongattatásban vólt, két Király fállotta vala-meg azon egy időben Jéru'sálemet, az egyik Rétzin, Siriának Királyja, a' másík Péka, Samariának Királyja. 2Kir. 16. Ennek-felette, a' mi még ennél-is keserve-sebb dolog, benn a' Jéru'sálem' lakói főrnyü nagy vezerségben vóltanak, mind a' Királyra, mind a' közönséges népre nézve. A' Király vala azon időben Ákáz, egy gonof hitetlen, bálványozásba merült Ember, a' mint nevére nézve igen közelített Ákábhoz, úgy erkölsére nézve-is ahoz igen hasonló vólt, a' Nép-is fíntén olyan vala, az Isten Törvényének igáját nyakából ki-rázta vala, az Istent és az ő Prófétaik gyűlölte, úgy hogy abban az időben majd tsak a' neve vólt a' 'Sidónak, de Vallása 's erköltse a' környöl-metéletlen pogányokéhoz igen közelített.

Imé mostan midőn a' Vároft két erős ellenség meg-
 állotta, kellene a' Népnék Istenhez folyamodnia, de inkább
 folyamodik a' bálványokhoz, midőn az Isteni óltalmat kel-
 lené kérni és ahhoz bizni, ő bizakodik a' bálványozó Affiri-
 ai Néphez, és azt hívja segítségre. Mit tselekezik ez a'
 mi Prófétaánk ilyen fomorú és veszedelmes állapotban?
 Epen ki-válastja magát a' több 'Sidók közzül; a' Királyt
 és az ő gonof Népet nem követi, meg-marad híven az
 Isten előtt való foglalatban, a' veszedelem az ő hitit meg
 nem tántorítja, a' Királynak gonof példája ötet fent fán-
 dékától el-nem fordítja, mostan-is a' régi kegyességben meg-
 áll, erős bizodalommal és Lelki ditsekedéssel ezt mondja:
Imbol vagyok Én és a' Fiak, kiket adott nekem az UR. Had-
 ják-el bátor mások a' Jehovát, de én az ő foglalatjában
 meg maradok, a' Siriai és Samariai Királynak hatalma en-
 gemet arra nem vizen, hogy én az Izraelnek Szentétől
 el-fakadjak. Folyamodjanak bár mások e' nehéz időben a'
 bálványokhoz, a' Pogányok' Tanátosfihoz, én mástól ta-
 nátsot nem kérdek, hánem az egy élő Istentől. Hívják má-
 sok segítségre az Affiriai utálatos bálványozókat, és ragaf-
 kodjanak 's támafkodjanak azokhoz, de egyebet nem nyer-
 nek hanem csak azt, hogy midőn a' Nád-fálhoz támaf-
 kodnak, el-török a' Nád, és kezeiket meg-sérti. Én pedig
 bízom 's támafkodom egyedül az Isten' óltalmához, és az
 én reménségemet vetem az Izraelnek mozdúlhatatlan Kö-
 ziklájában. Ingjanak mások a' félelem miatt mint az Er-
 dőnek fái, én pedig meg-állok mint a' Sion' hegye. Nem
 csak magam iránt vagyok pedig ilyen bizodalomban, ha-
 nem még az én Fiaim iránt-is: *Imbol vagyok azért Én és az*
én Fiaim, kiket adott nekem az UR.

Az a' Kérdés másodszor, kiket kell itt érteni ezeken
 a' Fiaikon? Igaz dolog, hogy a' Próféta' Tanítványi ne-
 veztetnek az Írásban Próféta' Fiainak. Midőn Illyés el-
 ragad-

ragadtatnék, így kiált-fel az ő Tanítványa Éliséus: 2 Kir. 2: 12. *Edes Atyám! Izraelnek mind Szekerei's mind Lovagjai.* Pál Apostol-is Timotheust maga Fiának nevezi, és a' Kórintusbéliekről ezt mondja: *Én kültelek titeket az Evangéliom által a' Jéhus Kristusban.* 1Kór. 4: 15. De én úgy ítélek, hogy itt nem Fükség ezen értelemre mennünk, volta-nak Ésaíasnak magának-is Fiai, és értem inkább azokat, mid-
dön Fiakat emleget a' Letzkében. Szokása-is az a' Szent Írásnak, hogy mid-
dön a' Fiakról így Éól: *Az Isten adta az-
okat;* érti a' tulajdonképen való Fiakat. Mint Jákób mi-
dön Esauval találkozónék útjában, ezt mondja: Ezek a' Fiak, kiket adott nékem az UR. Jó'sef-is Éintén így Éól, mid-
dön az ő Fiait Efraimot és Manassét Jákób' eleibe állítja.

Innen már következik a' Harmadik Kérdés. Vallyon mitsoda okra nézett abban Ésaías, hogy ezekről a' Fiakról azt mondja; hogy azokat az UR adta? Nem kell ennek okár igen meéke keresni. Tsak elmékedjél józanon, mind-
járt fel-találod, hogy a' Gyermekek' Éaporodásában az A-
tyák és Anyák nem fő okok, hanem tsak eéközök. Mit tud abban az Atya's Anya mimódon formáltatik a' magzat, mint lézen annak elevenedése, mint nevedeknek tsontjai, erei, itt bizony még a' leg-vigyázóbb Termézet' Vi'sgá-
lók-is meg-némúlnak. Meg-esik néha hogy formátlan ékte-
len gyermeked Éületik, néha fiút várÉ's leány jó, a' mel-
lyek mind arra mutatnak, hogy a' Magzatok mint Első és Fő Októl tsak az Istentől vagnak. Innen mondja Jó:
*Te formáltál URam engemet, meg-öntöttél mint a' tejet, meg-
öltöttél mint a' sajtot.* Jób. 10: 11. Innen mondják a' 'Sidó
Tanítók, hogy az Isten négy kültsokat hagyott magánál,
a' mellyeket másra nem bíz, úgymint az elsőnek kültsat,
a' halának kültsat, a' böségnek és Éületésnek kültsat. E'
tekinterben azért nagy okon mondja Ésaías Próféta, hogy
ezen Fiak ő-nékie az URtól adattak. De közebb Éólván,
mondat-

mondanak az URtől adattaknak azért; mert ugyan nevezetesen mütatta-ki Isten ezekben a' maga munkáját. Mint I'sákról-is azt olvassuk, hogy az UR adta; mert a' Termézetnek ereje felett Életerett, 's az Angyaltól előre meg-is mondatott. Illyenek valának Sámuel Próféta és Kereftelő János, kiknek lételek ugyan nevezetesen tulajdonítottak Istennek; mivel a' meg-Ésaradott sovány természetet tette Isten gyümölközővé. Hogy ezek illyen Istentől kiváltképen adott Fiak voltanak, meg-tetűzik abból-is, hogy az UR maga adott nevet-is nékiek.

De ezeket ebben hagyván, emeljük Éveinket 's Émeinket fellyebb, Szerelmes Atyámfiai, az árnyékról a' való-ságra, a' Szolgáról az URra. Ugymint ama' Próféta' Pró-fétáját a' Jéhus Kristust keressük és Éemléljük itt; mert e-zek a' Éók nyilván és minden kételkedés nélkül az ő Éavai, a' mint ezt Pál Apostol bizonyítja. 'Sid. 2: 13. Meg-jegy-zésre méltó dolog-is az a' Sz. Írásban, hogy midőn az O' Testamentomban valamelly Éeményről olyan dolog mon-datik, a' melly sokkal inkább illik a' Messiásra, mint arra a' Éeményre, a' kiről első tekintettel láttatik Éólani, tehát azt nagyobb mértékben a' Messiásra kell alkalmaztatni, ug-ymint a' kiben vagy azon dolognak be-teltyesedése. Péld-ának okáért: Midőn azt mondja Dávid; *nem hagyod, hogy a' te Szentednek Teszte rothadást lásson*, 'Sólt. 16. illik néminé-mű tekintetben Dávidra; de sokkal inkább a' Messiásra, a' ki tsak egy-néhány óráig maradott a' koporsóban, és ott rothadást nem-is látott. A' honnan-is a' Sz. Pál Apostol e-zen Éókat alkalmaztatja a' Kristus' fel-támadására. Tsel. 13: 35. Ismét midőn Esaiás azt mondja: *Az UR Istennek Lelke vagyok én rajtam és meg-kenet engemet 's a' t.* Esa. 61: 1. lehet ugyan ezen Éókat valamennyire Esaiásra Éabni, mert ő Istennek meg-kenettje vala, a' Jéru'sálem Városának a' meg-Éabadulást hirdeti vala; de sokkal inkább illenek ezen Éók a' Messiásra, a' kit.

a' kit Isten meg-kent minden ő Társai felett örömnök olajával, a' ki azért jött, hogy hírdesse e' Világnak az Evangéliomot, hogy meg- szabadítsa a' foglyokat 's a' t. a' mint ezen Éókat alkalmaztatja-is a' Krisztus önnön magára. *Luk. 4: 21.* Illyen dolog vagyon a' kezünk alatt való Sz. Letzkében-is: illenek ezen Éók némelly tekintetben Ésaíasra, a' mint fellyebb már meg-múto-gatók, de sokkal inkább illenek a' Krisztus Jéfusra. Midőn Ésaías azt mondja: *Imbol vagyok Én*, azzal ugyan magát a' több meg-vezett Néptől külön válaftja, azoknak motskoltól magát tisztának alítja, de mindazáltal nem mondhatta 's nem-is mondotta magát bün-nélkül valónak, sőt azt mondja másutt: *Faj nekem, mert meg-fertéztetett ajakú ember vagyok. Ésa. 6: 5.* A' Krisztus egyedül az, a' ki a' Bünösöktől külön válafttatott, senki tellyes erőben 's egész bátorsággal, magát a' Bünösöktől meg-külömböztetvén nem mondhatja ezt: *Imbol vagyok Én*: hanem tsak a' Jéfus Krisztus.

(II) Menjünk már a' Letzkének második részére, a' mellyben ezek a' Fiak mondatnak Jegynek és Tsudának. Itt-is már mind a' két rendbéli Fiakat fel kell venni, mind az Ésaías' Fiait, mind a' Jéfus Krisztusét, és mindenikben meg kell múto-gatni, ha vóltak-e azok Jegyül és Tsudául? Vegyük-fel elsőben az Ésaías' Fiait, ezek közzül egyik Scheár-Jáfub, a' melly annyit tézen, hogy a' Maradék vízfelfordúl, a' melly által biztattatik az Izrael, hogy noha nagy most az inség és a' vezedelem; de ugyan tsak maradnak meg némellyek, a' kik még a' Városnak szabadulását és boldogságát meg-látják. A' másodiknak neve, Siefs a' dúlásra, siefs a' prédára, a' melly Éókban Éolítja Isten az el-lenséget, a' melly által a' Rétzin és Péka Királyok' seregét meg-Éégyenítse. Innen olvassuk a' 4. 7. minekelötte a' Gyermek azt tudná mondani: Édes Atyám! el-vízi a' Damaskusnak gazdagságát és Samariának prédáját az Assíriai Királynak Éolgaja.

De valamint Jegyül, Éintén úgy voltak Tsudaúl-is ezek a' Fiak. De mimódon? Ugy, hogy ezen időben felette igen bé-merült volt a' 'Sidóság a' bűnnek örvényébe, a' mint meg-tetfzik az ezen Profétának írásából. Efa. 1: 4. *Oh gonof Nemzetség, nemtelen hitván Fiak, el-bagyták az URat, fel-boffantották az Izraelnek Szentét. Az ököf esméri az ö Urát, de az Izrael nem véfi ékre magát.* 5. 3. Az ö Elöl-járói hasonlítottak 'Sodomának Fejedelmihez. Melly közönséges vezetség vala ez, midön maga a' Király, az Udvari nép és minden köz-nép olyanná lett, mint az Isten' Szö-vetségén kívül való környül-metéletlen Pogányság. De még-is e' közönséges romlásban Esaiás az ö Fiaival együtt az igaz Vallást, az Istenben való bizodalimat, 's a' kegyes-séget meg-tartotta, nem engedte, hogy a' gonof vezetség-nek árja ötöt el-ragadja; hanem tündöklött, mint a' Fövért-nek a' gonof Nemzetség között. Fil. 2: 15. Ha tsuda volt az Ábrahám hite 's kegyessége Káldeában, Lóté 'Sodomá-ban, Jó'sefé Egyiptomban, Pál Apostolé Efesusban, és a' Római Szenteké Néro Tsázar' idejében, méltán lehet tsu-dának nevezni Esaiást az ö Fiaival egyetemben, hogy az Istenhez való hűségben és az ö Felsége szolgálatjában meg-maradtak e' nehéz és gonof időben. Méltán-is mondja hát Esaiás: *Imhol vagyok Én, és a' Fiak, kiket adott nekem az UR Jegyül Tsudaúl Izraelben.*

Vegyük-fel immár a' Jésum és az ö Fiait. Maga a' Jé-sus mind Nevére, mind Személyére nézve Jegy és Tsuda. Ha az ö Nevér fel-véked, a' Jésum, és annyit tézen Szaba-dító; mert az Angyal magyarázatja Érént. Mát. 1: 21. *Ö szabadítja-meg az ö Népet a' bűnből.* Ha fel-véked az ö Személyét, világosan mondja a' Vén Simeon, hogy ö ada-tott sokaknak Jegyül, és sokan ellene-is mondanak. Luk. 2: 34. Ha pedig akarod tudni tsudálatos voltát, könnyű meg-találnod; mert mind Éületése, mind élete 's minden

egyéb dólgai merő azon Tsudák. Innen neveztetik Tsudálatosnak. *Esa.* 9. Ez ő Tsudálatos voltának elő-adására fok idő kívántatnék.

Kérded pedig kitsodák az ő Fiai? Ezek az ő Tanítványi, a' kik adattak vala ő-nékie az URtól. Ha ezeket fel-vézed, bizony merő azon Jegyek és Tsudák voltanak nem csak Izraelben, hanem a' Földnek minden Nemzetsegeiben, midőn fok Nyelveken Ézóttak, betegeket gyógyítottak, halottakat támasztottak, és még mostan-is az ő Prédikálások és Írások zeng és tanít e' Földnek minden hátariban, és az ő kegyességek 's állhatatosságok emlekezetben vagyon és lézen mind Világ' végéiglen. Ugy hogy vagy illettek ezen Igék az Esaiásra vagy nem, de bizony illenek a' Jésusra és az ő Tanítványira, és méltán mondja: *Imbol vagyok Én és a' Fiaik, kiket adott az UR nékem Jegyül és Tsudául Izraelben.* De másod' tekintetben érthetni itt minden igaz Híveket-is.

De azt kérded elsöben; vallyon hogy lehet, hogy ezek a' Krístusnak Atyjafiainak-is nevezteffenek, 's Fiainak-is? Fel. Itt nem Testi, hanem Lelki Fiakat kell érteni, és így semmi illetlenség abban nintsen, hogy a' Krístusnak közlebbről való Tanítványi, sőt minden Hívek-is, mind Fiaknak 's mind Atyafiaknak neveztetnek. Fiak annyiban, a' mennyiben ő eleveníti-meg őket az új életre: Atyafiak annyiban, a' mennyiben az ő Attyok a' Krístusnak-is Atyja. A' Krístus maga mondja nékiek: *Fel-mégyek az én Atyámboz és a' ti Atyátokhoz.* Ján. 20: 17. E' dolog igen szépen kiábrázoltatik az Ádám és Éva állapotjában: Éva Ádámnak mind Húga, mind Leánya volt; Húga, a' mennyiben egy Atyja volt Ádámmal, úgymint az Isten; Leánya, a' mennyiben az ő Testéből Éarmazott. A' Krístus második Ádám, azért úgy ítelhetünk, hogy az egész Anyazentegyház ő-nékie mind Fia, mind Atyafia: Fia, mert ő Ézüli a' Hí-

veket

veket újjakká a' Szent Lélek által; Atyafia, mert azon egy örökségre hívattattak minden Szentek a' Krisztus Jéssal. Ne tsudáld hát, hogy az Apostol így hozza-bé a' Jéss Krisztus' Ézavait: *Imbol vagyok Én és a' Fiak, kiket adott nékem az UR.* 'Sid. 2: 13.

Az-is ide való kérdés. Honnan vagyon az, hogy ezek a' Fiak mondatnak a' Kistusnak az URtól, az az, az Atya Istentől adattaknak? Hát nintsen-é a' Jéssnak közí és igazsága az emberekhez, Éintén úgy mint az Atyának? *Fel.* Erre azt mondom: Ha az Idvesség' ki-munkálódásának rendit fel-vezék, volt olyan idő, a' mellyben a' Hívek nem voltak a' Krisztuséi. Talám e' tsudának látfik előttetek, de halljátok - meg, mit mond erre a' Jéss: *Atyám! ezek Tíéd voltanak, és nékem adta azokat.* Ján. 17: 6. De halljátok példát-is, a' melly ezt bizonyítja: Midőn Saul az Isten' Népét, a' Krisztus' Tanítványit üldözi vala, akkor nem volt a' Krisztusé, mert azt mondja a' Krisztus: Saul, mit üldöz engemet. De volt az Istené a' válastás Érént, hogy tenné őtet az ő Kegyelmeének edényévé. Annakutánna lett a' Krisztusé-is az Evangyéliomnak Éolgalatjában.

I. T U D O M Á N Y.

Nintsen olly veszedelmes és meg-motskoltatott idő, hogy az Isten a' maga Szentéi között valakiket tífán meg ne tartson. Ihon a' példa a' Letzkében. Az Esaiás Próféta' idejében ugyan meg-vezett vala mind az Akáz Királynak, mind az egész Népnék erköltse; de ímé az Isten Esaiást meg-tartja tífáságban az ő Fiaival egyben. Illyen vala az Akáb Király ideje, azt gondolja vala Illyés, hogy ő tsak egyedül maradott-meg az Igaz Vallásban; de azt mondja Isten, hogy hagyott hét ezereket, kik meg nem hajtották a' Bálnak térdeiket. Értsd ide Lótót 'Sodomában, Jó'sefet Egyiptomban, mindenek felett pedig a' Jéss Krisztusnak Tanítvá-

nítványit, a' kik az Égig emelkedett gonofság között-is meg-maradtak az igaz Keresztyéni Vallásban, és azt terjesztették nagy hatalommal és elő-menetellel. Nem fogy hát el soha az Istennek Népe, eleitől-fogva fanyargatták azt az ő ellenségei, de még eddig az URnak Házán erőt nem vehettek a' Pokol' Kapui. *A' kik az URban bíznak, mint a' Sion' begye meg-állnak, nem ingadoznak.*

II. T U D O M Á N Y.

*A' kik az Isten' Házában Elöl-Fárók, Ör-Állók, Tselédes Gazdák, mikor leg-vekedelmesebb és gonofb időn vagy, akkor külség azoknak ki-mutatniok büséget, kegyeségeket, Valóságokhoz való fent buzgóságokat. Imé itt vagy erre-is a' példa. A' Király, az Udvari Tselédek, és az egész köz-Nép, folyamodnak a' Bálványokhoz, és az Assíriai bálványozó Néphez a' segedelemért; de az Esaiás Próféta, mint Ör-álló, mint az Isten' Népe között Nagy Tanító, folyamodik csak az Istenhez, és másokat-is az Istenben való bizodalomra serkent mind tanításával 's intésével, mind példájával. Az emberi gyarló elme így gondolkodik, hogy talám jobb a' fokaságot követni, jobb Nagyokkal, Nagy Méltóságokkal még a' gonofban-is meg-egyezni 's együtt járni, a' Világnak közönséges szokásait követni. De nem így ért az Isten' Lelke által meg-világosított elme, nem ez az Istent Szerető Léleknek gondolatja; hanem inkább mind illőnek, mind külségesnek tartja, hogy midőn mások az Istennek hátat fordítanak, ő azt mondja az Esaiással: *Imhol vagyok Én és a' Fiaim, kiket adott nékem az UR. Igen szép példát mutatott ebben amaz Izraelnek Vezére, a' Jósué, a' ki így szól az Izrael Fiainak: Válasszatok magatoknak ma, kit tiszteljete, akár az Isteneket, kiknek szolgáltak a' ti Atyáitok, akár az Emoreusoknak Istent, én pedig és az én házám tiszteljük az URat. Jós. 24: 15. Ama' kegyes Mattatjás-is**

D 3

ebben

ebben igen szép példát mutatott. Az Antiokus Udvari emberei azt mondják nékie: Tselekedd a' Király' parantsolatját, hadd-el az Isteni Tisztelertet, a' mint mások-is így tselekeznek a' Király' parantsolatjára. De ő ezt feleli: Ha mindenek, valakik a' Király' birodalmában vagynak, elállanak-is az Igaz Vallástól, de én az én fiaimmal és atyáim-fiaival, fel nem bontom az Istennek a' mi Atyáinkkal kötött Szövetségét. *1 Makab. 2: 17, 18, 19, 20.* Ne kövesd hát, óh Kereftyén Ember, a' Sokaságot, hanem keresd és kövesd az Igazságot. Azt gondolnád talám, hogy a' Krisztus Jéhus' idejében, a' tselekedett leg-jobban, a' ki Heródest, Pilátust, a' Papi Fejedelmeket, az Irás-tudókat, és az egész Sokaságot követte, 's vélek együtt azt kiáltotta a' Jéhusról: Feszítsd-meg, feszítsd-meg, de meg-tsalatol. Mi volt ezen egész Sokaságnak nyeresége a' meg-egyezésben? az, hogy dél-tájban az Égen világoskodó Nap meg-homályosodott, és őket setétségben hagyta. De egyzer'smind amaz Igazságnak fényes Napja-is tőlök el-távozott, melly miatt vagynak még most-is az ő maradékaik setétségben, fog-tsikorgatásban.

III. T U D O M Á N Y.

Az Atyáknak és Anyáknak igen nagy Lelki kötelességek az, hogy az ő Magzatjaikat az igaz Isteni Tisztelületben neveljék, és Istenhez való bizodalomra szoktassák. Együtt kell e' kettőnek járni. Az Atyák kegyességét nyomban kell követni a' Fiak kegyességének, hogy midőn az Isten' eleibe állanak az Atyák, ne tsak azt mondják: Imbol vagyok Én; hanem azt-is el-mondhassák: Imbol vagyok Én és a' Fiak, kiket adott az UR énnékem. Bizony az Atyákra igen sok dolog vagyon bízva az ő Gyermkeikre nézve. Vigyázniok kell az Atyáknak, hogy az ő Gyermkeik nevedekjenek nem tsak testben hanem a' mint Sámuelről meg-jegyeztetik,

tik, Isten és emberek előtt való kedvességben. 1 Sám. 2: 26.
 Annyira vagyon ez az Atyákra bízva, hogy jövendőben
 elő kell állaniok, és az ő Gyermekeikről fámot kell adni-
 ok. Amaz első Gyilkosnak, az Ábelnek meg-ölőjének, Ka-
 innak, így szól az Isten: Hol vagyon a' te Atyád fia, az Á-
 bel, és ő gondolatlanúl így felel: Vallyon őrizője vagyok-é
 én az én Atyámfiának? Ez a' kemény szó nem talált ked-
 vet Isten előtt. Ha azért Kaintól nem vette Isten kedve-
 sen, midőn azt mondotta; hogy ő nem őrizője az ő Atya-
 jafiának, mennyivel inkább meg-bántódik, ha valamelly
 Atya azt mondja: Avagy őrizője vagyok-é Én az én Fiam-
 nak? No hát Kereftyén Atya! azon légy tellyes tehetsé-
 geddel, hogy ha Istentől Gyermekeket nyersz, tanítsad az-
 okat Isteni félelemre, tartsd úgy magadat, mint a' ki tar-
 tozol fámot adni azoknak nevedekésekről, erköltsökről.
 Lám Te a' te Gondviselelődtől fámot kérsz csak egy Juhots-
 káról-is, mennyivel inkább fámot kér Isten te tőled ilyen
 drága kintsekről, mellyek az Istennek nevezetes ajándéki.
 Solt. 127. Dávid azt mondja, Solt. 128. hogy az Istenfélő
 Ember az ő Gyermekeit örömmel látja az ő áztala körül
 mint olaj-vefőzőket. Melly nagy örömed lézen tenéked,
 ha a' te gyermekeidet látándod, nem csak a' magad ázta-
 lod; hanem az URnak Oltára és Áztala körül, mind e' Vi-
 lági bujdosásodban, mind pedig amaz Utólsó Napon ezt
 mondhatod: URam imhol vagyok Én és a' Gyermekek, mel-
 lyek a' Te ajándékid voltanak én nálam. Azt írja Móses
 az Istenről, hogy midőn mindeneket teremtetv volna, meg-
 tekintette azokat, és ímé igen jók valának. Oh melly
 nagy lézen a' te örömed, ha a' te gyermekeidet úgy ne-
 veled, hogy mikor azokat meg-tekinted, jóknak találtat-
 nak, de kívált ha Isten előtt-is olyanoknak ítélternek.
 Hogy pedig ezt véghez vihesd, a' kívántatik-meg előre,
 hogy magadat gyakoroljad főképen a' kegyességben, ma-
 gad

gad kóftóljad-meg, melly jó legyen az Isteni Szolgálatnak íze, úgy tudod oztán a' tiéiddel-is azt meg-kívántatni 's szerettetni. Ne-is ütközzél pedig meg azon, hogy Nőének vala egy fémtelen Kámja, Ábrahámnak egy üldöző Ismaelje, I'sáknak egy medve termetű 's tekintetű E'sauja, Dávidnak egy gonosz Absolonja, Ezékiásnak egy bálványozó Manafséja, mert nem tudod te előre, mitsoda léfén a' te munkádnak ki-menetele; hanem Szorgalmatoson vidd véghez a' te munkádat, hogy ha fíntén azt nem tselekedheted-is a' mit akarnál, leg-alább el ne múlásd azt, a' mivel tartozol. Tégy úgy, mint a' fántó yető ember, a' ki el-veti a' magot, 's Istentől várja az áldást. Tégy úgy mint Pál és Apollós, a' kik plántálnak és öntöznek, de az URtól várják az előmenetelt.

IV. T U D O M Á N Y.

Az igen meg-vezett időben a' kegyes Istenfélő Fiak és Leányok, merő azon Istentől adatott Jegyek és Tsudák. Ihon ilyenek valának az Esaiás Fiai. De kiváltképen ilyenek valának a' Jésus Kristus' Fiai avagy Tanítványi. Bizony Jegyül és Tsudául állította vala Isten elő azokat ama' gonosz és meg-vezett időben, mellyben a' 'Sidóság nem sajnállotta az Istenre támadni, és annak vérét ki-ontani. Mitsoda emberek valának ezek a' Kristus' Tanítványi? Galileusok, Parasztok, Halászok, de ímé mire emeli Isten őket, hogy járjanak a' Kristus Jésusfal, legyenek az ő Udvarának belső Tanács-Hívei. Istentől adatott nékiek ez a' nagy méltóság, nem embertől. Te-is hát ha látod, vagy gyermekednek, vagy más felebarátodnak kegyességét a' gonosz időben, fémleljed abban az Isten Kegyelmenek nagy munkáját, és azért a' Ditsőséget Ő Felségének tulajdonítsad.

Á L K A L M A Z T A T Á S.

Kerefityén, de Szomorú Hallgatóim! állapodjunk-meg itt, és lássuk, kire illik ez a' Sz. Letzke és ennek eddig elmondott Magyarázatja. Talán azt mondod hogy ez olyan köntös, a' melyet akárki-is magára fel-vehet, avagy akárki örömeit magára szabja. Méltán-is mondhatod ezt; mert akárki örvend annak, hogy magát jó Atyának, 's Gyermekeit Istentől adatott ajándékoknak tartsa, és ezt mondja Isten előtt: *Imbol vagyok Én és a' Fiaik, kiket az UR adott nékem.* Nem is sajnálom senkitől, szabja bátor akárki magára, csak hogy igazságban. De más mostan az én tzielom. Imbol vagyon ama' Gyáfos Koporsó mellett ülő Szomorú Férjfiú, Mélt. Liber Baro JOSINTZI JO'SEF Ur, az *Excelsus Regium Gubernium*nak egyik választott *Secretarius*a, és ennek az ő kedves, de mostan keserves Árvaságra maradott Gyermekei. Ezt az Atyát állítom én mostan magam és a' ti Femeitek eleibe, illy három tekintetben: *Elsőben*, mint Istenfélő Atyát. *Másodszor* mint igen megomorodott Atyát. *Harmadszor* mint Istenben vetett bizodalommal magát biztató és jót reménlő Atyát.

Fel-vézem az első. Ez az Uri Férjfiú, a' mint arról mindenek, kik őtet esmérlik, bizonyoságot tehetnek, elő áll az ő Gyermekeivel együtt az Éfsaiással, és azt mondja, mint Istenfélő Atya: *Imbol vagyok Én, és a' kiket az UR adott én-nékem Jegyül és Tsudául Izraelben.* Ide értem az övéinek nevezete alatt, még amaz áldott és jó Emlekezerű Uri AÉfzonyt-is, a' kinek Tetemei bé-zároltatva nyúgoznak ama' fetét Koporsóban. Bizonyyal azt mondhatja ő erről, hogy ez is az övé volt, a' kit adott volt Isten ő-nékie, hogy legyen ö-véle a' Házafsági életre nézve egy Testé, a' Kegyefségre, Ujjá születésre, Isteni félelemre, hűséges Izeretetre nézve ugyan azon egy Lélekké. Vagyon-e most e' Világnak meg-vezett formája és ábrázatja? én azt egyedül

nem határozom-le; de bizonynyal mondhatom azt, hogy a' mint mászor, úgy mostan-is vagyon fokféle bűn e' Világon. De ez önnön magát az ő meg-öflátott Szerelmesével együtt úgy meg-öltalmazta e' Világnak motskaitól, hogy méltán mondhatja Ésiáíással: *Imbol vagyok Én, és az enyimek.* E' nyilván ama' hét ezerek közzül való, a' kik a' Bá'nak tér-deiket meg nem hajtották, ez ama' Jósúénak Tanítványa, a' ki azt mondotta: Válaszkon akárki magának idegen Isteneket. Én és az én házam, az Urat tiszteljük. Sőt ezen jót ki-terjeszttem én még az ő apródjaira-is, a' kiknek némellyikéből; a' kik nagyobbatskák, tsak már-is süt-ki az Isteni félemnek 's a' jó-érvöltsöknek sugára, a' kik pedig még igen gyenge állapotban vagynak, olyan reménség alatt vagynak, hogy azok-is nevedekni fognak Isten és Emberek előtt való kedvességben, mert a' Pál Apostol Lavai kerént a' Szent Gyökérnek ágai-is Szentek. *1Kór. 7.*

Másodszor állítom én elötökbe ez Uri Férjfiút, úgy mint mélyen meg-sebhedett és Éomorodott Atyát. A' 'Sídók azt mondják, hogy a' kinek első Felesége, az ő Ifjúságának Felesége meg-hal, olyan Éörnyü és keserves dolgot lát az, mintha ama' régi ditsőséges Jéru'sálemi Templomnak romlását, pufztúlását látná. Ihon itt vagyon a' Éomorú eset, el-Éaláztá ez a' Méltóságos Liber Baro Ur az ő Ifjúságának Feleségét, valóban látja e' jeles és ez előtt kedvesen épült Templomnak le-omlását. *Horatius* egy jó Barátjáról azt írja, hogy az ő Lelkének fele. Vallyon nem olyan vala-e ez AÉzonyi állat te előtted 's melletted, meg-Éomorodott Édes Atya mint a' te Lelkednek fele? de imé mostan töled el-Éakadott, és mind te töled 's mind kedves gyermekeitől végső bútsút vett. Ihon vagynak Éemeid előtt amaz olaj-fa ágatskák, kiket hagyott tenéked a' te kedves Társad maga helyett. Imé ezek közzül némellyek még azt sem tudják mondani, Édes Atyám, Édes

Atyám, azonban el-jött a' Halál, mint-egy Affiriai hatalmas Király, és a' te kintsedet el-prédálta. Sőt imé ezek között vagyon ama' Fiú, a' ki mint az Éfaiásnak egyik Fia el-jöve, siete a' dúlással a' prédálással, mert a' maga Világra jörével, annak életét, a' ki ö-nékie életet adott vala, el-prédálá, el-dúlá. Mit tselekezel már? el-özlottak, tudom, gondolatid, egy felől gondolkodol el-múlt Szerelmes Társadról, más felől fáraóznak gyermekeid iránt való gondolatid. Akármelly felé nézz, bánatot és keserűséget talál magad körül.

De hadd fiessek a' harmadik dologra, a' mellyben szemlélek tégedet úgy, mint egy Istenben vetett bizodalommal magadat biztató és jót reménlő Atyát. Kereks, kérlek, vigasztalást magadnak ím' ezekben: (1.) El-vette te tőled ama' szabados Uralkodású Isten az Édes Anyát; de nem hagyott pusztán, hanem ineg-hagyta a' Fiakat és Leányokat: ha mind el-vette volna-is, mit mondhatnál ellene. (2.) Midőn Isten el-zakasztotta te tőled kedves Társadat, nem zakasztotta-el magától, sőt ahoz az Istenhez, ahoz a' Jészushoz, a' kiben bizott, a' kihez halála óráján-is föntelen fohászkodott, közlebb esett, és annak ortzáját mostan Lelkében szemléli. Ollyan örömet és gyönyörűséget talált ottan magának, a' mellyből ha hívnád-is vízfá, gondolom, vízfá nem jöne, sőt ugyan várja, hogy tégedet is annak idejében ott lásson, és veled együtt örvendjen. (3.) Midőn ama' kised gyermekeket meg-tekinted, talám a' éived ugyan el-lankad, és somorkodol azoknak sorfokon. De én ellenben azt mondom, hogy épen ebben kereks magadnak vigasztalást. Szereted-é az Istent? igen-is. Szereted-é az Istent' képét? igen-is. Imé ezek mind az Istennek képei. Szemléljed azért ezekben az Istent és az ő nagy Kegyelmét, adta ezeket az UR tenéked ajándékul, vallyon nem visel-é gondot ezen ajándékaira? Nem hogy bána-

codra 's hátra-maradafodra lennének ezek tenéked, főt inkább ezek őltalmad léznenk; mert mint a' nyílak a' tegezben, olyanok léznenk ezek te előtted és körülted. Ezeknek gyenge fázok, mindennapi Mi Atyánkjak fel-mégyen Isten' eleibe, ki-nyerik ök onnan a' magok rézekeret, főt olyanok léznenk a' te Házadban, mint a' Szöverségnek Ládája az Obed-Edom' Házában, hogy azokért meg-áldja Isten a' te Életedet és Házadat. Légy azért bátor fízel, az UR gondot visel. Tsak azon légy egész igyekezettel, hogy a' Kitől ezeket nyerted, Annak fámára kézfítsed a' kegyefségben való nevelés által. Ha Isten' áldását tapasztalod magadon, mondjad ezt: Áldott légy én Istenem, a' Ki tekintettél én reám és e' gyermekekre. Ha fómorkodol, mondjad ezt: URam ím' előtted vagyok én és a' gyermekek, kiket nékem adtál, tekintsd-meg ezeknek óhajtáfokat, viselj gondot ezekről mind tiéidről.

Méltóságos Tekintetes Uri Familiák, Méltóságos L. B. JOSINTZI, INTZÉDI, BIRO Fiak és Leányok, tekintsétek-meg a' Jákób Fiainak példájokat, a' kik midön látnák, hogy Jákób a' Jó'sef' halálán igen meg-fómorodván köntösét faggatná és 'fakban öltöznék, fel-kelének, és az ő keferves Atyjokat vígáftalják vala. 1Mó's. 37: 35. Keljetek-fel ti-is, vígáftaljátok e' ti meg-fómorodott és Élete' kedves Párját fírató 's gyáfzólo Atyátokfiát, fóljátok nékie fíve ferint való jó befédeket, tekintsétek-meg az ő árvaságra maradt kedves gyermekeit mint Véreteket, hogy azoknak nevelésében, gondviselésében segítséggel légyetek. Sirjátok e' nagyon meg-illetődött Siróval, és tselekedjeteK úgy, mint fóktaK a' Városban az emberek tselekedni, midön gyúladás támad. Fussatok-özve mindnyájan és fíessetek, hogy e' bánatok' tűzében égő Atyátokfiát balsamom olajjal az ő sebeinek gyógyulására öntözzétek. Midön egy tag fzenved a' Testben, egyetemben minden tagok azon kefernek,

regnek. Ti-is azért egyben vetett vállakkal a' megilletődött Tagnak férelmeit fénvedni, főt orvosolni fegéljétek.

Nagyon megilletődött, és nem régi bánatod után újabb bánatba merült Méltóságos Uri AÉZony, Méltóságos Libera Baronissá JO'SIKA JUDIT AÉZony, ama' ritka bőltességű, nagy kegyességű Néhai Itélő Mesternek, Méltóságos Liber Baro INTZEDI JO'SEF Urnak megmaradott Özvegye, és ez előttünk fekvő Uri AÉZonynak, Méltóságos L. Baroné BIRO ANNA AÉZonynak kedves és nagy tisztelettel említendő Napája! Sokat tanúltál már mind mások, 's mind pedig közlebb magad fómorú példádon. Kelj-fel azért, és tereh alá fókott vállaidal megfómorodott édes Fiadnak terhét hordozni, 's kegyes befédeiddel vigasztalni meg ne fűnjél. Tudom, hogy ez előtt-is e' drága és kedves Gyermekekre fêmeidet és kezeidet vetetted, nevezetesen kettőt azok közzül mint magadéit úgy tartottad, de most már e' kettővel együtt a' többinek-is gondjok te reád maradott. Imé a' te Néhai Menyed halálában egyéb jót tenéked nem tudott hagyni. Tsudára méltó dolog, mit tselekedett te veled, és mitsoda Testamentomot tett tenéked, hogy a' Termézetnek rendi fellett a' te megélemedett korodban lennél egy Ifjú AÉZonnyá, a' ki ne tsak egy Fiúnak, mint Sára, lennél Anyja, hanem hét gyermekeknek, és azokat mintegy a' te térdeiden nevelnéd. Minden kintsét, minden majorságát ha tenéked hagyta volna-is, tsak egyet ezek közzül fel nem érne. Oh vajha életet 's ezfendöket ezeknek gondviselésére testálhatott volna! De reménséged lehet Istenben, hogy a' te napjaidat az életnek URa megfáporítja e' drága kintseknek óltalmazására. Az UR légyen erőfséged és a' fözorgalmatos vigyázásban fegedelmed

Méltóságos és nagy tekintetű régi Uri Familiának Aga, Méltóságos GYERÖFI KATA AÉZony, e' mostan

el-enyézett Uri AÉZonynak, Méltóságos Baroné BIRO ANNA AÉZonynak Édes Anyja! Látom, hogy a' te Éí-ved két-felé Éakad, síratod Néhai kedves Férjedet, síratod Néhai édes Leányodat; de még illy' kettős bánatid között-is végy erőt magadon Isteni kegyelem által, vígáÉtald elsöben magadat, de vígáÉtald igen meg-fomorodott kedves Vejedet, bízátsad jó beÉzédekkel, Anyai apolgatá-fokkkal ama' gyáÉzban maradott kisdedeket, terjéÉzÉd e-zekre kezeidet, mint a' te véredből Éármazott ágatskák-ra, hogy azokban a' te el-alutt Néhai kedves Leányodat meg-elevenítsed. E' mellett keserves Özvegységednek és bokros bánatidnak vífelésében légyen az UR fegedelmed.

Te pediglen áldott emlekezetü Uri AÉZony, Méltóságos L. Baro JOSINTZI JO'SEF Ur' kedves Néhai Társa, menj-bé a' te URadnak örömébe, múlatozz ott tsendes-ségben, míglen jóvendöben a' te el-hagyatott Özveg-

Férjeddal elő állván ezt mondog: Imhol vagyok

Én, az én Férjem, és a' Fiak, kiket adott
nékem az UR. Á M E N.

